

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองตนเองที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดูแลและคุ้มครองผลประโยชน์ให้กับประชาชนในเบื้องต้น กฎหมายจึงกำหนดให้มืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้หลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับการปกครองในท้องถิ่นนั้น ๆ และยังได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายบริหารจัดการ ด้านการเงิน และการคลังของตนเองได้อย่างอิสระ รวมถึงหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพื่อเป็นรายได้ของตน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 284 ได้บัญญัติรับรองไว้ ภาษีโรงเรือนและที่ดินจัดเป็นภาษีท้องถิ่นประเภทหนึ่งซึ่งมีความสำคัญที่จัดเก็บจากบุคคลผู้เป็นเจ้าของโรงเรือนและที่ดิน โดยวิธีการประเมินชำระภาษีปีละหนึ่งครั้ง ตามค่ารายปีของทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปีของค่ารายปี และจัดเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อความเจริญเติบโตและการพัฒนาของท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินยังได้บัญญัติลักษณะและประเภทของทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเอาไว้ด้วยเช่นกัน แต่เมื่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป บทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งได้แก่ ทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นภาษีและทรัพย์สินที่ได้รับ

งดเว้นภาษี ได้บัญญัติใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว จึงไม่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการตีความถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมายที่ไม่มีความชัดเจนเพียงพอ เกิดปัญหาว่าสามารถนำมาปรับใช้กับปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่จนทำให้มีคดีขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและทำให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ ประการแรก ปัญหาทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 9 (2) (3) (5) ซึ่งเป็นปัญหาจากความไม่ชัดเจนของถ้อยคำในกฎหมาย อาทิเช่น การตีความคำว่า “กิจการของรัฐบาลและรัฐบาลใช้ในกิจการสาธารณะ” เป็นต้น ปัญหาประการที่สอง ปัญหาทรัพย์สินที่ได้รับการงดเว้นภาษีตามมาตรา 10 ซึ่งเป็นปัญหาจากความไม่ชัดเจนของถ้อยคำในกฎหมายเช่นกัน ได้แก่ การตีความคำว่า “เจ้าของอยู่เอง” และคำว่า “ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา” และคำว่า “มิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม” และประการสุดท้าย ปัญหาทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นภาษีโดยฝ่ายบริหารตามมาตรา 6 ทวิ มีปัญหาเรื่องหลักความเท่าเทียมกันทางภาษีอากรและความเหมาะสมของการยกเว้นภาษีให้แก่พื้นที่ที่เป็นบริเวณต่อเนื่องของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปัญหาทั้งสามประการนี้ผู้เสียภาษีและหน่วยงานจัดเก็บที่เกี่ยวข้องยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จนทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในทางปฏิบัติ และอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพทำให้ท้องถิ่นต้องขาดรายได้จากการจัดเก็บภาษี

ฉะนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงทำให้ทราบถึงสภาพสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไข ซึ่งได้แก่ การพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 ให้บทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อลดปัญหาในการตีความกฎหมายให้เหลือน้อยลงที่สุด และช่วยลดภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องการจัดเก็บภาษีของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

Presently, it can be said that the local administrative agencies play an important role in local government. They have, in the first place, the vital roles and duties of taking care of and protecting the interests of the people. The laws are designed to provide different forms of local governments to fit each locality. In addition, the laws provide that the local government agencies have the power to set their own administrative, fiscal and financial policies. Also, local governments can set the regulations for the collection of local taxes, as provided by Article 284 of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540. The house and land tax is a kind of local tax collected annually from the owners of a house and land at the rate of 12.5% of the assessed value of the property. The house and land tax is the major source of income for the local government agencies and it is used as a resource for the growth and development of their own localities.

The House and Land Tax Act has classified the property subject to taxation into property exempted from taxation and property not subject to the payment of tax. When the economic and social circumstances have been changing and the laws have been operative for quite some time, they may no longer be suitable for the present circumstances, especially in the area of the interpretation of ambiguous wording in the Act. There is a question as to whether the laws can be applied to certain factual situations. As a result, numerous cases are brought to the courts. At the same time, the laws can be unjustly applied and the collection of taxes can be inconsistent.

The study reveals that there are three kinds of property which are tax exempt. First, with regard to property exempted from tax under Article 9 (2), (3) and (5), there is a problem with the interpretation of the terms “government enterprise and it is used for public enterprise”. Second, there is a problem related to property not subject to the payment of tax under Article 10. The problem is with the interpretation of the terms “residing by owner,” “keep watching by agent,” and “not for storage of goods or engage in industry”. Lastly, there is a problem related to property given tax exemptions by the government under Article 6 bis. Regarding this item, there is a problem related to the principle of the equality of taxation and the suitability of giving a tax exemption to an area connected with a state enterprise. Regarding all of these problems, there are conflicting opinions between the taxpayers and the tax collectors, creating an injustice in tax collection practices and rendering inefficiency in the enforcement of the laws which have resulted in the diminished collection of taxes.

The thesis has revealed the causes of the problems and their solutions. The House and Land Tax Act B.E. 2475 should be revised to eliminate the ambiguity of the various provisions in the Act and to require a simple interpretation. If such revisions are made, it would enable tax collection officials to carry out their duties more efficiently. The efficient management of tax collection in various local governments would be greatly increased.